

NELER ÖĞRENECEĞİM?

- İnkılabın Tanımı
- İnkılabın Unsurları
- İnkılapçılık
- İnkılabın Aşamaları
- İnkılapçılık Doğultusunda Yapılan İnkılaplar
- Kavramlar

İNKILABIN TANIMI

İnkılap;

Arapça “kalp” kökünden gelen bu sözcük, değişme bir halden başka bir hale dönüşme anlamına gelir.

Türk Hukuk Lügatine göre; “Yerleşik toplumsal düzenin köklü hızlı ve geniş kapsamlı olarak kökten değiştirme ve yeniden biçimlendirme” olarak tanımlanmıştır.

Atatürk'e göre İnkılabın Tanımı:

Mevcut müesseseleri zorla değiştirmektir.

Türk milletini son asırlarda geri bırakmış müesseseleri yıkarak yerlerine milletin en yüksek medeni icaplara göre ilerlemesini temin edecek yeni müesseseleri koymaktır.(Afet İnan, Atatürk Hakkında Hatıralar ve Belgeler, Ankara 1968)

Diğer tanımlar da göz önünde bulundurulduğunda; toplum düzenini ve yapısını daha iyi duruma getirmek için mevcut düzeni zor kullanarak yıkmayı ve yıkılan düzen yerine köklü değişimleri içeren yeni bir düzen kurmayı ifade eder. Fransa'da Kraliğin kaldırılıp yerine bugünkü sistemin getirilmesi, Osmanlı'nın devlet sistemini yıkarak yerine Türkiye Cumhuriyetinin kurulması buna en iyi örneklerdir.

İnkılap; Evrim veya tekamül (evolution) ve ıslahat (reform) vb. kavramlardan farklıdır. Bu kavramlar genel anlamda tedrici yani alıştıran ve zamana yayarak değişmeyi gelişmeyi ifade ederken inkılapta bu çok farklıdır. Toplum ve devlet hayatında kısa sürede meydana getirilen değişiklik de denir.

İNKILABIN UNSURLARI

- a) İnkılap bir Halk hareketidir. ✓
- b) İnkılap mevcut düzeni yıka olayıdır. ✓
- c) Yıkılan düzen yerine yeni bir düzen kurmayı amaç edinir. ✓

İnkılabın Evreleri (Safhaları)

- a- Fikri Safha
- b- Hazırlık Safhası
- c- Uygulama Safhası

İnkılabın Unsurları

İnkılap bir Halk hareketi olmalıdır, “değilse de halka mal edilmelidir”.

- Modern inkılap teorisi, inkılabın ani bir olay olmayıp derinliği olan ve belli aşamalardan geçerek oluşan bir hareket olmasını öngörmektedir. Buna göre inkılapta hazırlık, aksiyon ve yeni düzenin kurulması evrelerinin olması beklenir.
- İnkılabın en başta gelen özelliği, topluma mal edilmesidir. Bir kişiye bir zümreye dayanarak yapılan inkılap toplum tarafından benimsenmedikçe gerçek anlamda inkılap niteliği taşımaz.

İnkılap mevcut düzeni yıka olayıdır (ihtilal)

İnkılap mevcut düzenin yıkılması için kanunlara karşı gelmeyi ve harekete geçmeyi gerekli kılar.

Yıkılan düzen yerine yeni bir düzen kurmayı amaç edinir.

İNKILAPÇILIK

İnkılapçılık ise;

Kurucu ve yapıcı bir düşünceyle toplum hayatında yeni ilerleme ve gelişmelere imkan hazırlamaya yönelik bir düşünceyi benimser.

İnkılapçılık diğer bütün ilkeleri kapsayan genel bir ilkedir.

Türk inkılabının amacı; Çağın yönetim şekillerine uyum sağlayamayan Osmanlı İmparatorluğunun yerine, yeni ve modern bir devlet kurmaktır.

Türk İnkılabının Özelliği

- Diriliş ve yenilik hareketidir.
- Milli bağımsızlık ve milli egemenlik mücadelesidir.
- Milleti batı kültürüne, batı zihniyetine götüren kökten sosyal bir değişiktir.
- Pragmatik durum, teorik ve ideolojik hazırlık sınırlıdır.

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'E GÖRE İNKILAPÇILIK

- Türk Milletini, dünya kültür ve medeniyetleri seviyesine çıkarmaktır.
- Toplum hayatında ortaya çıkan teorik ve pratik sorunları çözmektir.
- Türk Milletini çağdaş medeniyet seviyesine getirmektir.
- Atatürk'e göre; Türk inkılabı, Türk Milletini son asırlarda geri bırakmış olan müesseseleri yıkarak, yerlerine milletin en yüksek medeni icaplara göre ilerlemesini temin edecek yeni müesseseleri koymaktır.
- Mustafa Kemal ATATÜRK, Türk Milletinin ilerleyerek devam etmesi ve bunu sağlayan inkılapların korunması için, **inkılapçılık ilkesini**, Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerinden birisi olarak Anayasaya koydurmuştur.

İNKILABIN AŞAMALARI

Hazırlık/ Düşünce/Fikri Safha : İlk ve cemiyette değişiklik tohumlarının atıldığı evredir. Düşünür, yazar ve filozoflar bu evreyi yürütürler. Yazı, makale, düşünce ve davranışlarıyla topluma yön verirler. Eski sistem yerine, yeni bir sistemin tasarlanma ve halka yansıtılma sürecidir.

Bu aşamaya en iyi örnek Fransız İhtilalidir. Fransız yazar ve fikir adamları Voltaire (Volter) ve Montesquieu (Monteskiyö), Diderot (Didero), Jena Jacques Rousseau (Jan Jak Ruso) yüzyıllar boyunca çalışma ve eserleriyle ortaya koymuşlardır.

Aksiyon/Hareket : İkinci evredir ve hazırlık safhasından sonra gelir . Dar anlamı ile ihtilali ifade eder. İhtilal başarı gösterirse meşruluk kazanır. İhtilal kelimesi, canlı ve enerjik bir hareketin ifadesi olmakla beraber, inkılabın ancak bir safhasını, yani tamamlanmamış durumunu ifade eder.

Yeniden Kurulum : Üçüncü evre; yıkılan düzenin yerine yenisinin kurulmasıdır. Yeniden kurma ile inkılap başarılmış olur. İnkılap siyasi ve hukuki hüviyeti olan bir topluluk içerisinde eskilerin yerini yeni bir idarenin, yeni bir düzenin ve yeni müesseselerin almasıdır.

İNKILAPÇILIK DOĞRULTUSUNDA YAPILAN İNKILAPLAR

- Saltanatın kaldırılması
- Halifeliğin kaldırılması
- Tevhid-i Tedrisat kanununun kabulü
- Şer' iyye ve Evkaf Vekaletinin kaldırılması

İNKILAPÇILIK

İnkılapçılık ise;

Kurucu ve yapıcı bir düşünceyle toplum hayatında yeni ilerleme ve gelişmelere imkan hazırlamaya yönelik bir düşünceyi benimser.

İnkılapçılık diğer bütün ilkeleri kapsayan genel bir ilkedir.

Türk inkılabının amacı; Çağın yönetim şekillerine uyum sağlayamayan Osmanlı İmparatorluğunun yerine, yeni ve modern bir devlet kurmaktır.

Türk İnkılabının Özelliği

- Diriliş ve yenilik hareketidir.
- Milli bağımsızlık ve milli egemenlik mücadelesidir.
- Milleti batı kültürüne, batı zihniyetine götüren kökten sosyal bir değişiktir.
- Pragmatik durum, teorik ve ideolojik hazırlık sınırlıdır.

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'E GÖRE İNKILAPÇILIK

- Türk Milletini, dünya kültür ve medeniyetleri seviyesine çıkarmaktır.
- Toplum hayatında ortaya çıkan teorik ve pratik sorunları çözmektir.
- Türk Milletini çağdaş medeniyet seviyesine getirmektir.
- Atatürk'e göre; Türk inkılabı, Türk Milletini son asırlarda geri bırakmış olan müesseseleri yıkarak, yerlerine milletin en yüksek medeni icaplara göre ilerlemesini temin edecek yeni müesseseleri koymaktır.
- Mustafa Kemal ATATÜRK, Türk Milletinin ilerleyerek devam etmesi ve bunu sağlayan inkılapların korunması için, **inkılapçılık ilkesini**, Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelerinden birisi olarak Anayasaya koydurmuştur.

İNKILABIN AŞAMALARI

Hazırlık/ Düşünce/Fikri Safha : İlk ve cemiyette değişiklik tohumlarının atıldığı evredir. Düşünür, yazar ve filozoflar bu evreyi yürütürler. Yazı, makale, düşünce ve davranışlarıyla topluma yön verirler. Eski sistem yerine, yeni bir sistemin tasarlanma ve halka yansıtılma sürecidir.

Bu aşamaya en iyi örnek Fransız İhtilalidir. Fransız yazar ve fikir adamları Voltaire (Volter) ve Montesquieu (Monteskiyö), Diderot (Didero), Jena Jacques Rousseau (Jan Jak Ruso) yüzyıllar boyunca çalışma ve eserleriyle ortaya koymuşlardır.

Aksiyon/Hareket : İkinci evredir ve hazırlık safhasından sonra gelir . Dar anlamı ile ihtilali ifade eder. İhtilal başarı gösterirse meşruluk kazanır. İhtilal kelimesi, canlı ve enerjik bir hareketin ifadesi olmakla beraber, inkılabın ancak bir safhasını, yani tamamlanmamış durumunu ifade eder.

Yeniden Kurulum : Üçüncü evre; yıkılan düzenin yerine yenisinin kurulmasıdır. Yeniden kurma ile inkılap başarılmış olur. İnkılap siyasi ve hukuki hüviyeti olan bir topluluk içerisinde eskilerin yerini yeni bir idarenin, yeni bir düzenin ve yeni müesseselerin almasıdır.

İNKILAPÇILIK DOĞRULTUSUNDA YAPILAN İNKILAPLAR

- Saltanatın kaldırılması
- Halifeliğin kaldırılması
- Tevhid-i Tedrisat kanununun kabulü
- Şer' iyye ve Evkaf Vekaletinin kaldırılması

- Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması ✓
- Medeni kanunun kabulü
- “Devletin dini İslam’ dır” ifadesinin anayasadan çıkarılması.
- Millet vekillerinin yemin şeklinin değişmesi

KAVRAMLAR

İslahat(Reform): Var olan kurumların üzerinde yapılan değişikliklerdir.

Siyasal sistemin özüne dokunmadan, siyasal sistemin yaşamasını sağlamaya yönelik sistem içi yeniden biçimlendirmelere ıslahat denir

Devrimle karıştırılmamalıdır. Devrimin karşıtıdır. Çünkü yapılmasının sebebi devrimin engellenerek sistemin yaşatılmasıdır.

İslahatı o gün için devleti yönetenler gerçekleştirir. Yani sistemin yönetim kademesinden gelen yapılandırmalardır.

Tekamül/Evliation : Eski dilde Tekamül (olgunlaşma) günümüz Türkçesinde evrim olarak karşımıza çıkan kavram; Siyasal sistemin herhangi bir ani ve zor kullanımı olmadan kendi halinde gelişmesidir.

Devlet : Belirli sınırlar içinde insanların bir araya gelerek birlikte yaşamak için kurdukları siyasi örgüttür. Demokrasi yönetiminde halkın seçtiği hükümet ülkeyi yönetir.

İhtilal : Arapça “hall” kelimesinden türemiştir. (Osm. Padişahlarının hall edilmesi)

Tanımı: Bir devletin siyasi teşkilatını kanunlara hiç riayet etmeden, siyasal, sosyal, ekonomik olarak devlet düzeninin ani bir şekilde zorla yıkılması veya değiştirilmesine ihtilal denir.

İtilal, İnkılabın aksiyon aşamasıdır.

Hukuki kurallara başvurmadan halkın ayaklanıp yönetimi ele geçirmesidir. Fransız ihtilali ve Bolşevik ihtilali.

Darbe/Müdahale

Ülkedeki güç gruplarının iş başındaki hükümeti zorla hükümetten el çektirmeleri durumudur. (bu güç genellikle silahlı gücü elinde bulunduran “Ordu” dur.) Darbe ve müdahale yapanlar sistemin ana unsuru olan anayasayı ortadan kaldırır ve kendini savunacak şekilde tekrar yazar. (82 Anayasası en iyi örnektir.)

Darbeler ıslahattan farklıdır. İslahatı bizzat hükümet gerçekleştirirken, darbe ise hükümete karşı yapılır. Mevcut yönetim işbaşından zorla uzaklaştırılır.

Bu durumu genellikle elinde silahlı gücü tutan silahlı kuvvetler tarafından yapılmıştır. Türkiye için de 27 Mayıs 1960, 12 Eylül 1980 askeri müdahaleleri, 28 Şubat 1997 buna örnek olarak verilebilir.

Anayasa : Devlet ile halkın sözleşmesidir. Halk ve devletin uyması gereken kurallar belirlenir. (Türkiye’de anayasa süreci: I. Meşrutiyet , 1921 anayasası, 1924 anayasası, 1960 darbesi ve anayasası, 1980 darbesi ve 1982 anayasası... olarak gerçekleşmiştir.)

Hükümet Darbesi: Devletin her hangi bir kurumunun yönetime el koymasındır.

Monarşi : Tek kişinin ülkeyi yönetmesidir.

Meşrutiyet : Ülkeyi yöneten kişinin yanında, meclisin de bulunduğu yönetim anlayışıdır. (1. Meşrutiyet Padişah ve meclis bir arada)